

**CARLA
ATZEMA** +
**SOROPTIMIST
PRIJS 2020**

uitgereikt op 2 juli 2020

jury:

Adelheid Roosen (voorzitter)

Renée Römken

Sinan Can

Willem Groeneveld

Adrienne Vrisekoop

Juryrapport | Carla Atzema Soroptimistprijs | 2 juli 2020

uitgesproken door juryvoorzitter Adelheid Roosen

Vreugde!

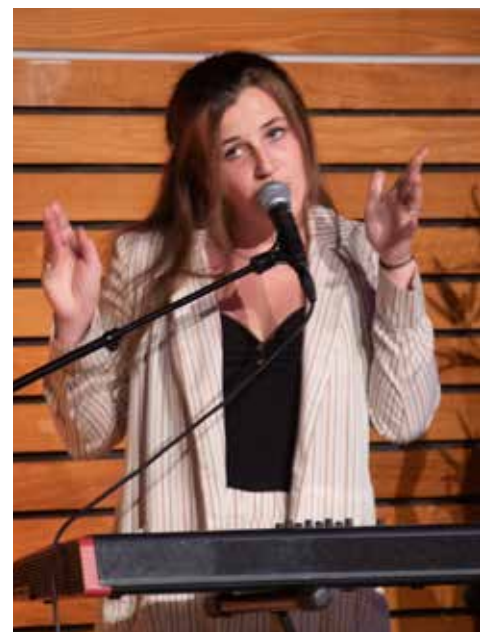

We ratelen over de keien op een wagen vol met niet alleen maar wilde wijven... En we geven niet op.

Vreugde. In woelige, verdrietige en ook kansrijke nieuwe tijden. Mondiaal zijn we nu meer samen door een virus, maar er gaan veel stemmen op dat andersoortige virussen al eeuwen dodelijker zijn. Racisme, homohaat, huiselijk geweld, seksueel grensoverschrijdende handelingen, vrouwenongelijkheid.

Als jury willen we genoemd hebben dat ons inziens de belangrijkste stap voorwaarts is dat juist nu degenen, die dit allemaal niet overkomt, ook gaan spreken. U als doorlopende getuige, wordt gevraagd te gaan spreken.

De 'He for She', bij huiselijk geweld; de man die de mannelijke dader aanspreekt. De witte mens, die niet slechts ruimte geeft aan een zwart mens om haar of zijn pijn te formuleren door eindeloze bevraging maar 'de witte mens als formulerende getuige naast de zwarte mens', over hoe pijnlijk de uitsluiting is, want dat weet je. Dat ken je ook. De niet 'betaste' medemens die inspringt omdat het slachtoffer bijna standaard verlamt, op het moment dat haar/hem vragen worden gesteld. Want die 'gegeven' ruimte is een zogenaamde ruimte. Omdat wij aan de zijlijn die ruimte als getuige niet betreden, we laten die ruimte open, als geste,

maar dat is een niet-geven. Een vacuüm. Een zogenaamd 'daar-zijn' zonder dat dat enige kracht genereert. Gezamenlijk die ruimte betreden waar het antwoord zich bevindt, is een daad. Samen mét die persoon in die ruimte gaan staan, is samen hardop denken. Een daad van tederheid. Dat genereert vreugde.

Die vreugde ook vandaag, voor de Carla Atzema Soroptimistprijs, een tweejaarlijkse prijs van € 25.000 voor een journalistieke productie die de positie, rechten of economische zelfstandigheid van vrouwen agendeert. De uitreiking van 2020.

Wat geweldig dat Sinan hier met zijn moeder zit, ferm en vitaal. En wat gun ik de Soroptimisten meer Melek Can's. Want meer kleurrijke wereldvrouwen zouden die mooie club nog sterker en urgenter maken.

'De Soroptimisten willen dat het geluid van vrouwen een nog beter podium krijgt'. Dat schreef de voorzitter van de werkgroep voor de prijs, Lydia Bongenaar van Soroptimistclub Eindhoven; 'meer aandacht voor vrouwenrechten in de media is nog steeds nodig. Zo ontstond bij het Algemeen Fonds, dat de erfenis van Carla Atzema beheert, het idee om journalisten te steunen die met een spraakmakende publicatie aandacht hebben gevraagd voor de positieverbetering van vrouwen. Elk journalistiek product komt in aanmerking dat in de afgelopen twee jaar gepubliceerd is in het Nederlands en breed verspreid was'.

1 COLUMNS FINANCIËELE DAGBLAD – Maartje Laterveer

Maartje,

Een jaar lang schreef je iedere week een column in het Financieele Dagblad – over vrouwen. Juist op die plek. Je hoofdredactie vroeg je uitdrukkelijk om op de redactie te werken, -want schrijven kan jij overal-, zodat je vraagbaak kon zijn, om verfijnde vrouwelijke sensitieve nuances, tot in alle geledingen van de redactie uit te leggen. In het hol van de leeuw, sloeg jij op de trom. En dat doe je snedig en slim. Licht en toegankelijk. Juist met kleine dagelijkse voorbeelden maak je grote maatschappelijke problemen inzichtelijk. Een absolute kracht van jou. Door je vasthoudendheid om dit thema op de agenda te blijven zetten, weefde je je in, in een inmiddels groot netwerk van topvrouwen en mannen die jouw naam associëren met diversiteit. Een groot goed voor jouw en onze zaak. We zijn onder de indruk van de reikwijdte van je onderwerpen en hopen zeer dat jij de FD burelen vitaal en met jouw vitale doel blijft ontregelen omdat jij het gepolariseerde debat naar een hoger niveau tilt. Hoed af!

2 NO MAN'S LAND – Elien Spillebeen

Elien,

Een volmondig: prachtig noodzakelijk. Jouw driedelige serie No Man's Land, die handelt over sterke vrouwen die opstaan in tijden van crisis. Of, zoals je het zelf noemt, je vertelt 'verhalen vanaf de Zij-lijn van het conflict'. Vanuit haar perspectief. Het risico dat deze vrouwen nemen, werkelijk onverschrokken. Dat is geen vertoning van 'even voor dat moment tijdens een demonstratie', maar dat is werkelijk staan voor de zaak die ze vertegenwoordigen. Het onverschrokken is dat ze al sprekend bereid zijn hun leven te geven. De meesten van ons rennen al weg bij een racistisch getint mondeling conflict bij de tramhalte, bang voor de mogelijk klap die je mee kunt krijgen. Je voelt je een

kabouter bij het zien van deze vrouwen. Dagelijks een portret van een van hen na het 20.00 uur journaal, dachten wij. En wat een goed idee, om het niet allemaal zelf te maken, maar om andere journalisten mee te nemen in jouw benadering. Zo konden jullie wijd verspreid van de Amazone, naar Nicaragua tot Kameroen op zoek naar vrouwen die opstaan tegen onrecht en onderdrukking en heb je tevens meerdere collega's geïnspireerd en doordrongen van het belang van goede berichtgeving over vrouwen. Wij hopen op meer van dit soort krachtprojecten van jouw en jullie hand.

3 ALETTA'S REIS – Marlou van den Berge en Djoeke Veeninga

Djoeke, Marlou,

Eigenlijk keken we met verstilling naar jullie werk. Want gaandeweg het kijken, realiseer je je hoe Aletta Jacobs, deze werkelijke heldin, jullie serie verdient. En een virtuoze gedachte als concept, om haar achterna te reizen, haar pad te herlopen en op zoek te gaan naar de Aletta's van nu. Aletta's lef en jullie esprit om even zo dwars als zij op je doel af te gaan. De verstilling ontstond bij ons door de realisering dat Aletta door de barrière van angst wandelt. Toen dus al. Je ziet door de serie pijnlijk helder dat de sociale werkelijkheid nog complexer werd. Dat voortbouwen op geschiedenis, dus wat Aletta al op- en uittilde en naar het licht bracht, hoe ongelooflijk ingewikkeld dat is. Dat ondanks ferme voorgangers zoals zij, vooruitgang boeken een opeenvolging van levenswerken vereist. Het verbinden van de geschiedenis met de actualiteit is ijzersterk. Hulde aan de bedenker van de serie, aan jullie als makers, aan presentator Step Vaessen; aan jullie als Aletta 'triangle'.

4 LILITH MAGAZINE – Hasna El Maroudi en Clarice Gargard

Clarice, Hasna,

Zo! Clarice op het podium te zien staan bij de VN. Een lezing of beter je roep over 'islamitisch feminisme' en de rol van vrouwenrechten binnen de islam. Madre Mia! Dat maakte indruk op ons. Uitingen van daadkracht die allemaal tot uiting komen in Lilith magazine; een online multimediaal platform voor gender vraagstukken. Wauw. Het in kaart brengen van de nieuwe feministische golf, een podium bieden aan stemmen in de marges die in mainstream massamedia zelden belicht worden. Wat een ambitie, wat een talent. Soms is het rijp en soms onrustig gefragmenteerd, wat aangeeft dat jullie de complexiteit van de vraag-

stukken niet schuwen. Rafelranden staan jullie jezelf juist toe als de urgentie van gender, klasse en kleur in het hier en nu benoemd moet. Hier zit jullie potentieel. Over expansie gesproken: Paradiso, Nieuwsuur, #MeToo, de VN, ... Wij wensen dat dit platform een grote toekomst krijgt, liefst als springvloed. Dat het niet te stuiten is. En jullie door die springvloed gedragen worden.

5 ZIJ IN DE GESCHIEDENIS – Alies Pegtel

Alies,

Jij schreef Zij in de geschiedenis. Wij willen gezegd hebben; blij met jÓu in de geschiedenis. Want sodeju wat zijn feiten van belang en wat trekt de geschiedenis met een enorme traagheid vooruit. En hebben wij wel een collectief geheugen... (-wat in al jullie werk terugkomt eigenlijk-).

'Wat mannen nooit vertelden, maar je altijd had willen weten', schreef je. Las ik. Smulde ik, moet ik zeggen. Hoge vrouwelijke Vikingofficieren, pakweg tien procent van de vrouwen in de Lage Landen in de Middeleeuwen waren investeerders op de kapitaalmarkt. Ik wist dat niet Alies. Kan je boek naar de scholen in Madre moeders Maria's naam... En dat doel beschrijf je ook; 'onzichtbare, onderschatte en vergeten vrouwen zichtbaar maken, verbindende narratieven, die duidelijk maken hoe het allemaal zo is gekomen, waardoor hedendaagse vrouwen zich gemakkelijker de geschiedenis toe-eigenen die hen is ontnomen. Een breed oeuvre waarin de vrouw centraal staat, heb je. Een dun boek, schreef je. Heel begrijpelijk want je verleidt mensen naar de toegangspoort van deze werkelijk belangrijke feiten. Wij gunnen de wereld, en daarmee jou natuurlijk, een pil van een boek over dit onderwerp.

Alle genomineerden geven de vrouw haar plaats in de geschiedenis die zij verdient.

En de winnaar...

Wij kwamen als jury bijeen op een fijne winderige woensdag in Amsterdam. En die bries bewoog ons op natuurlijke wijze om jullie werk van alle kanten te belichten. Renée met haar professorenblik bevlogen en bedachtzaam. Willem, die met zijn kijk op jongeren en onverwachte dimensie het gesprek om een andere hoek blaast. Adrienne, de Soroptimist in de jury die bevriend was met de naamgever en mecenas van de prijs: Carla Atzema. En Sinan als 'male-female-professional', want zo groot gegroeid tussen krachtige moeders en zussen. Jullie werk gaf ons prachtwervelingen van kwaliteit. Ik heb nog even gespeeld met het idee van een gedeelde eerste plaats, -want een keuze is altijd moeilijk- maar ik ging even plassen en bij terugkomst was het terecht van tafel.

We hebben gekozen voor het initiatief dat poten verdient onder haar temperamentvolle werk. Die veel ambitie laat zien. We kiezen voor een generatie die over niet al te lange tijd onze stoelen gaat innemen en daar de poten onder vandaan zaagt, om het als eigen poten te gebruiken. En zo hoort het. En zo verwijlt de tijd, waarin we allemaal schakels zijn om inspiratie aan elkaar door te geven en na te laten. Niets behoort ons toe, wij behoren elkaar. En dat is ook de vreugdesprong van vandaag...:

namens Renée Römken, Sinan Can, Adrienne Vrisekoop en Willem Groeneveld:

Lilith Magazine!

